

PROVINCIALE DRENTSCHE en ASSER COURANT

WOENSDAG 7 JANUARI 1885

Smilde, 6 Jan. De bevolking dezer gemeente bestond op 31 Dec. 1883 uit 2706 ml. en 2478 vr., totaal 5184; in 1884 werden geboren 92 ml. en 77 vr., en in de gemeente hebben zich gevestigd 102 ml. en 101 vr., totaal 372, terwijl zijn overleden 55 ml. en 43 vr. en vertrokken uit de gemeente 127 ml. en 141 vr., totaal 396; zoodat de bevolking op 31 Dec. 1884 bestond uit 2688 ml. en 2472 vr., totaal 5160, alzoo verminderd met 18 ml. en 6 vr., totaal 24, terwijl in 1884 55 huwelijken zijn gesloten. De bevolking was naar de godsdienstgezindten verdeeld als volgt: 4034 Ned. Herv., 18 Doopsgez., 901 Chr. Geref., 63 R.-Cath. en 144 Israëlieten.

Ingezonden stuk.

M. de .R.!

Vergun mij eenige plaatsruimte om 't een en ander in 't midden te brengen naar aanleiding van hetgeen *N. N.* (waarom toch altijd dat anonyme?) schreef in uw nr. van 3 Januari. Ik wensch mij te bepalen bij 't geen aan mijn adres is gericht. Met wat de inzender (of hij te achten of niet te achten is kan uit het *N. N.* niet afgeleid te worden) zegt tot of tegen den heer *X.* heb ik mij niet in te laten: alleen wil ik hopen, dat de toon, die bij het aangekondigd debat zal heerschen, iets beter dan zoo "allertreurigst" moge wezen. Van heeler harte verheug ik mij over het voornemen, dat "volgens de geruchten" door een van de hoofde der scholen in de Smilde is opgevat, om nl. "eene publieke lezing te houden over de openbare lagere school als de ware opvoedings-inrichting." Met alle kracht juich ik dat voornemen toe, en niets dat ik in deze inniger begeer, dan dat die geruchten zullen blijken geen looze te zijn geweest. Van harte hoop ik nu maar, dat er dit maal niemand tusschen beiden zal komen, dien het bedoeld hoofd der school zoo lief heeft, dat hij om diens wille van dat goede plan moet afzien! – Steeds heeft het mij verbaasd, dat de onderwijzers der Staatsschool aldoor maar zich zoo rustig hielden en kalm de voorstanders der bijzondere school hun gang lieten gaan, in plaats van ook zelf voor hun eigene zaak op te komen, en de deugdelijkheid er van eveneens voor het volk te bepleiten. Dit zal dan nu, althans in de Smilde, anders worden. En welk voorstander van de school met den bijbel zou zich daarover niet verblijden? Zóó alleen toch komt men op den goeden weg – zóó wordt de heilige zaak van de opvoeding der kinderen ook door de liberalen dan eindelijk gebracht onder 't oordeel der ouders, bij wie zij alleen behoort. Zóó wordt, voor een deel ten minste, erkend, dat het niet aangaat den Staat te laten uitmaken hoe onze kinderen moeten worden opgevoed – maar dat ook de ouders meer hebben te keuren! Nog een stap verder en men is, ook aan de overzijde, waar men komen moet! En die stap is deze: dat de ouders niet alleen mee mogen keuren – maar dat zij, en zij alleen, hebben te beslissen in welken geest hun kinderen opgevoed moeten worden.

En nu zal mij – met name genoemd – de gelegenheid worden gegeven voor een debat; dringend zal ik worden uitgenoodigd om aan de discussie deel te nemen. Bij leven en welzijn hoop ik die gelegenheid aan te grijpen – en aan dat dringend verzoek te voldoen. Ik hoop het te doen, omdat ik gevoel het niet te moeten nalaten: omdat ik werkelijk bij mijn huisbezoek telkens ook het onderwijs en de opvoeding der kinderen ter sprake breng – de ouders opwekkend hun gedoopte kinderen naar de Christelijke school te zenden, waarvoor ik inderdaad wel gegronde redenen heb. Ik aanvaard de uitnoodiging tot het voorgenomen debat, om dat ik, zelfs niet in de verste verte, den schijn op mij laden wil, alsof ik mijn beginsel en mijn geloofsovertuiging mij schaamde, alsof ik er wel voor durfde ijveren in de huizen op de wijken, waar de tegenpartij verre is – en niet ook in zijn aangezicht. – Voorzeker, ik kon er mij gemakkelijk van af maken: ik kon er mij op beroepen, dat de door ds. *Brummelkamp* den heer *Eikema* toegeworpen handschoen nog steeds onopgeraapt ligt; ook ik kan wel iemand vinden dien ik lief heb, om wiens wille ik het aanbod zou moeten afwijzen. Maar de zaak is mij te ernstig en te gewichtig, om er mij zoo met een Jantje van Leiden af te maken. – Toch wil ik de dubbele bekentenis hier neerschrijven, dat ik het aanbod niet zonder eenige beving aanneem – en dat ik er niet veel heils van verwacht. – Met beving: ja! want de zaak, die ik te verdedigen zal hebben, is de heilige zaak van de Christelijke opvoeding, het is niet mijn eigene zaak – maar 't is voor mij de zaak van de hoogste belangen van de kinderen der Christelijke Gemeente, 't is voor mij de zaak des Heeren. Die zaak kan o zoo geschaad worden door eene onhandige wijze van verdediging mijnerzijds – want de hoorders, die niet altoos de gave des juisten onderscheids hebben, konden mijne onhandigheid en ongevatheid wel eens boeken ten nadeele van de goede zaak – in plaats van ten nadeele van mijn persoon als pleitbezorger. Tegen een wel doordacht en ten papiere gesteld stuk zal ik voor de vuist moeten spreken.

-vervolg op blad 1885a2